

asperratur, & indignabundus contemnit. Quidquid eorum non arduum ingenio, reprobatur videtur; ceteroque omnes iam interisse putat illius exemplo, de quo loquitur Sanctus Bernardus, qui nescio qua fascinacione mortales omnes suis erroribus infecerat, simplicibus persequens, omnes divinarum miseriarum divitias unice illis esse reservatas, qui in ipsum sederent, eique adhererent. *P. Bourdaloue in veris sermonibus Adventu secundo; & Sermon de Severitate Evangelica.*

Non desunt, qui cum actionibus suis se commendare non valeant, vulgo preclata majorum suorum facta ostentare non desunt. Hoc proprie est suam miseriam, atque confusionem iactare; res enim a majoribus nostris cum laude gestite, vel nostram redargunt impotentiam, si paria facere non possimus, vel ignaviam, si cum possimus, paria non facimus; atque tunc ignavus homo, qui de majorum suorum virtute gloriatur, non minus ridiculus est, quam pauper, qui de parentum suorum opulentia gloriatur. Qui se facit divites notant, ut ad dignitates provehi desiderant, honores obtinere volunt ostentatione, quae in humili loco natis vanitatem, in nobilibus ambitionem parit, qui putent, quemalmodum meritum argenteo non est venale, nec auro, ita neque honores solis dignitatibus comparari, quae plerumque mera sunt improbarum artium, ac seclerum merces; quot enim extiterunt, qui magnis secleribus eo provehi tuere, ut alios damare, ac in eos animadvertere possent? *Liber cui titulus: La Conduite du Sage.*

Mulieribus vanitas non leviorum, quam viris ambitio crucem figere consuevit. Ad quem intellectus gradum sola recemium induendi modorum perquisitione, & placendi cura redigunt? Non loquit de multarum horarum spatio, quod terere debent sese comendo, ornandoque intente: temporis iactura, cuius rationem non habent, minima illarum est cura. Loquit de animi doloribus, atque tortura corporum, quibus eas vanitas cruciat. Quae mutae zelotypiae! Quae flagrantia alios superandi vota in corde exili, & noxas tantum intento! Sed quibus penis proprium corpus afficiunt, ut suam expleant vanitatem? *Sermo Manuscriptus P. Francisca Carvion.*

Non possidemus proprii amoris effectus est homines ita occupare, ut seipsum observatione insipientiam, ac pascentur ea voluptate, quam in perfectionum suarum laude putant, insensiti, gustumque percipiunt. Deinde extrinsecus audent profiteri suas cogitationes, ac sensus de fallacis sui amoris obsequio. Hoc faculo eoque inanitas glorie ventum est, ut videantur homines, qui imaginem suam non verentur delineare non penicillo, sed calamo, sui ipsorum graphidem proponentes in paginis, atque singillatim omnia, quae possident referentes bona, vultus sui lineamenta, capillorum colorem, capitis ambitum, formam, staturam, temperamentum, mores, stultia non sine animadvertionibus, quae illos rubore suffundere deberent, quippe quae contraria sunt non christianae tantum humilitati, verum etiam modestiae, quam sola ratio infidelibus ipsis suadet, apud quos tanta vanitatis exempla non extant. *Ex primo sermone Epistolae P. Sarrin.*

Si nobiles viri hinc referre debent, quamdam spiritus qualitatem, ut se se accommodent iis, quae conditionis suae decor possunt; inde intrinsecus omnes mundi vanitates, & quidquid praesentiam, atque distinctionem sapit, debeat contemneri. Haec si abdit praecautio, difficile est evitare superbia, ac vanitatis venenum, quam generis, fortunaeque bona in hominum peccatoribus excitare consueverunt, illaque evitare solo amore, ac perquisitione eorum, quae hic magis humilia, abiecta, magisque in hominum oculis contemnenda sunt, & spiritui huius mundi contraria. *Idem.*

Non diffiteberis, ut opinor, admodum esse difficile, ne amor proprius sepe efficiat, ut quadam cum ostentatione ea reputemus, quae sancte facere consuevimus; eaque existimemus non solum tantquam gratia, verum etiam nostrae libertatis effectus; atque vix fieri posse, ut postquam oculos ac Coelum sustuleris adoraturus Patrem luminum, quo omnia gratia, & omne donum perfectum descendit, illos ad te ipsum demittas, ut tuam cooperationem inspicias, dicique secrete cum Sancto Paulo, sed in sensu profusus diversio: *Gratia Dei merito.* Gratia profecto illud peperit bonum quod au-

per edidi, at non sola hoc praestitit gratia; mecum enim ad agendum accurrat. Haec vero periculosa oblectatio; tunc facilius concipitur cum in nobis nullum ex iis criminibus reperimus, quorum vel levis exprobratio quamlibet superbiam infringere potest; ac illius semen etiam disperdere antequam germinare poterit. Rarum denique est, imitari arborem, quae postquam dia varios suos attoluit, atque nu fuerit exulta, tunc ramos suos attoluit, atque frondium suarum elatione superbiat, sese humiliat, atque incurvat; & quo magis fructibus onatus est, eo magis ramos demittit, quasi fateri vellet, se aliena, non propria virtute divitem esse, sed quodquid ipsa miserit se debere externae facultati; quae pretiosam hanc illi contulit ubertatem: *Liber cui titulus: Entretiens de P. Abbe Joan, & du Pretre Eugene.*

Laus, quae nobis virtutem exercentibus deservit, obiectum est periculosa plenum alea; cor nostrum alleiens, ac veneno dulci enecans. Quamobrem Sanctus Augustinus laudem vento comparat leni simul, ac vehementi, qui quia lenis, non allicit, quia vehemens non allicit: *Allicit, & allicit.* Cum autem difficillimum sit plaudere, & illis non commoveri, peritio etiam accidit a Deo oculos non desecti, ut in eos convertamur, a quibus celebratur encomium. Cum hoc evenit, quod singulis ferme horis evenit, quoniam Dei adfectus vel non facit amplius in cor nostrum eandem, quam antea, impressionem, vel ad summam levissimum facit; hominum existimatio, quae adeo saepe nos falli passus sumus, sit aculeus, quo unice ad agendum, ingrediendumque excitamur. Contempsum eorum longe diversum in nobis producit effectum, cum nos ledat, & vulneret, intra nosmetipsos, ut ita dicam, consistamur, ubi nullum praeter Deum, atque conscientiam invenientes operum nostrorum testimonium, tui quodammodo a metu sumus, certique nos eos sequi motus, quos sequi debemus, virtutemque nostram esse incertam. *Idem.*

Quas populationes in iis etiam, qui magis piam vitam docent, parit vanagloria cupiditas! Hipocrysis non est unicum opus illius. Quod causa miris turpes optimas quaslibet actiones corrumpunt quoties subinde propriam virtutem animo reputant gaudent mortales? quoties sibi ob sua merita committunt? Callida ambitio sui abscondit, ut ita dicam, humilitatis secretis contegitur. Virtutis huius habitum incessumque imitatur, eisdem etiam prius vilegis utitur, ac enutritur. Nihil est, quod plures gerat personas, quam iste affectus. Paucae virtutes sunt, quae sibi ab eodem cavere non debeant; at tamen ab hoc minus quam a ceteris sibi cavere videntur. Pietas cum voluptate concipit, donecum laude exercetur. Quamvis te Dei tantum gloriam perquirere profitearis, nunquam tamen glorie cupiditas tibi animo excidit. Charitatis opera, unde uberiores percipiunt laudem mentem, quantumvis difficilia, & molesta, semper lenia, & levia videntur. Donec virtutem subsequatur laus, nihil in illa arduum invenitur; pondus, ac durities ejus non cognoscitur, nisi in iis, quae obscura sunt, & secreta. Omnem Christianae pietatis severitatem exercere non absumimus, sed inde bonorum exquirimus. Nihil ostentationis ergo facere volumus; at si quae recte facimus, cum celebrantur non iniquo animo sumimus. Quod agimus bonum, hoc a nobis regi dicimus, sed illud praedicationibus facile patimur. Vanagloria nos sequitur, in ea etiam victoria, quam de superbia ipsa reportamus. Omnia humilitas. *P. Croiset. Tomo secundo Spiritualium Considerationum.*

Ex inanitas glorie affectione illa procedit animi perturbatio, quae ubi de honore agitur, ac iura nostra laesa putamus, statim indignamur; secretus ille dolor, sed acer, quem laudes hominibus collatae in nobis gignunt; interna cura, quae parum ablut ab invidia, nisi omnem illius habeant improbatem. Ita callidus hic affectus eos irridet, qui eisdem parcunt. Nullum vitium est, quod mentem magis capivet, nullum quoque, quod minus cor delectat. *Idem.*

Nobilitas, honor, quem dignitas confert, multorum servorum caterva, velles superbia, atque pretiosa, opes congestae, ingenium vividum, ac ubique promptum, haec ea sunt, quae gignunt, vel saltem alant vanam gloriam. Nobis persuasum sit de originis ejusdem sordibus, & humilitate, nec

Difficile est vanitatem esse, quae cum laudat.

Vanagloria quaeque in seipsum humilitatem etiam perferam gerit.

Mala, aliquidque vitia, quae ex vanagloria nascuntur.

Magna infirmitas est homo, & honoris, & ingratum, vel ingratum, nec te.

non de tenuitate rerum omnium, quibus pascur, ac pudebit tandiu eidem famulatos fuisse. In se omnium oculos convertere, alios contempni habere, quae atavum iactamus, cuius magna extiterit merita, vel quia in vetustissimis monumentis invenimus vel nomen quod gerimus, vel stemma, quod ostentamus; haeccine unquam gloria fuit solida, & vera? Errorem hunc tandem aliquando intelligamus; meritum est personale; virtutes ad haereditatem non pertinent. Magis gloriosum est posteris relinquere eam, quam non acceptum nobilitatem, quam hanc in seipsum debere. Nobilitas suas habet honoris prerogativas, quas ipse Deus probat; illis quidem reverentiam debemus, verum nunquam illa iusta fuit causa ostentationis, & vanitatis. *Idem.*

Magnificus quidem, & elegans ornatus superbiam ciet, ac naturaliter vanitatem inspirat; at ullumne unquam minus solidum exitit vanitatis argumentum? Noluit plerum, quam alios facimus, quia major cum fastu, & luxu induimur; sed cum tanta egemus pompa, ut ab aliis in pretio habeatur, dignae sumus, qui habeamur in pretio? Cumque artificis industriae ea tributa laus fuerit, quam meretur, aureisque vitium pretium, quod habent, quid supererit eas deserent, nisi aliud huic meritum fuerit, quam pretiosam suppellectilem pretiosioris ornatus habere? *In vestitu ne glorietur unquam.* Cave ne te plerum, quam alios aestimes, quia ditioribus ornatus es indumentis? & sane quam esse potest magis ridicula ostentatio, quae gloria magis inanis! *Idem.*

Quidam felix habet ingenium. Bene est. Si hoc verum est, habet ergo parum vanitatis. Vanagloria raro est insignium ingeniorum vitium. Insuper virtus, meritum numeris omnibus absolutum, homo egregius qualitatibus praeditus semper insignem praestet modestiam. Qui praeter alios plurimae estimantur sunt, hi se minimi aestimant, atque exigui animi ingenioque est inanis glorie cupiditate intumescere, ac de se non demisse sentire. Et sane infirmum esse illum opus est, qui summo tantum, & vultu pascur: *Gloriamus ad quid valebitis?* Qui praeter ceteros gloriantur, hi ferme sunt magis invidiosus. Qui alios contempnunt, sibi lumina, & sapientiam deesse palam ostendunt: *Non glorietur sapiens in sapientia sua.* Tibine prudentia est, sapientia, scientia; cave ne ideo superbia ducaris. Sapiens talem esse desinit, ex quo talem se esse gloriatur. Ob res preclare gestas insignis es; strenuus es, ac fortis? *Ne glorietur factus in fortitudine sua.* Cave ne virtutem tuam scilicet: Modestia semper fuit Heroum virtus. *Idem.*

Ne glorieris ob divitias tuas, si rerum omnium affluentia perferaris: *Non glorietur dives in divitiis suis.* Quanam vanitatis causa hac ineptior, atque insanior! Aurum plerum, quam persona aestimatur; immo qui minus virtutis, amerique habet, quam auri, argenteique, contemnitur. Vixne gloriae argumentum christiano corde, & rationabili spiritu dignum? in hoc omnem tuam ambitionem constituit, ut Deum cognoscas, eique placeas. *In hoc glorietur, qui gloriatur, seive, & nosse me. Hoc est omne meritum, omnique hominum gloria. Idem.*

Profecto abundans, satique solida merces est nomen, ac aliquorum dierum celebritas, & honoratus locus in historia! Quid enim praeterea de tot saeculorum praetoriorum fortissimum imperatoribus fupere? *Periit memoria eorum cum sonitu.* Quid reprobo magis blanda proferat elogium! quid quae ejus nominis superbia posita fuerit monumenta? *Neque descedat cum eo gloria ejus.* Dignitates, honores, divitiae, omnia nos mortales delinunt. Intuere ossa illa iam temporis antiquitate atrita; impice hanc cinerum pugillam; haec ea sunt, quae de insignibus bellatoribus restant, qui adeo charo pretio honorem moriendi in ipso consistit redemerunt. *Idem.*

Liquido constat, cum Dei Filius elemosynam erogantem prohibet, illam palam facere, & jubet, eam uni fieri, nullique esse competam, hanc ejus mentem esse, ut qui hoc charitatis opus exercet, dicat, nihil sibi ab hominibus esse expectandum, non approbationem, non laudem, non nominis celebritatem, non gloriam, non estimationem; sed quemadmodum propter Deum agit, ita ab uno Deo sperandam esse mercedem; & eam, quam ab hominibus recipere posset, effecturam esse, ut illa quam a Deo esse receperat, careret, eaque su-

biret penas, quas meritis esset Dei mandatis propriam voluptatem antefereudo. Quod de elemosyna, didum est, dicendum quoque de omnibus pietatis operibus, jejuniis, vigiliis, mortificationibus, orationibus, quae moralium existimationem possunt allicere. Idcirco praecipit, ut cum aliquis claturus est, in suum sese recipiat cubiculum, ibique clauso ostio clanculum suas preces effundat. Similiter cum jejunare voluerit, sedulo caveat, ne imitetur hypocritas; tristitiam vultus, plalloremque oris affectans, ut jejunium suum ab omnibus intelligatur. Addit autem, Patrem Coelestem, qui quidquid oculum secretumque est, luce clarius agnoscit, eorum, quae fecerimus rationem habiturum, & locupletissimam nobis mercedem redditurum: *Et Pater suus, qui videt in abscondito, reddet tibi. Math. 6. Abbas Trappensis in moralibus Considerationibus in Evangelium Sancti Matthaei.*

Quo animo latendum est, nulla esse percipiam, quorum praxis fit magis necessaria, quam eorum, quibus inanem gloriam, hominumque laudes fugere jubemur; quid enim frequentius accidit, quam videre homines, postquam sancta ediderunt opera, se ipsos debitis fraudare meritis, atque in segravissimas contorquere penas, eo quod hominum approbationibus aures adhibuerint, ac iniuste illud receperint, quod ad Deum unice pertinebat? Haec iniustitiam in Dominum plerique moralium exercent, qui ubi ea, quae susceperunt facienda a voto contingunt, sibi glorie verunt facta, quorum Deus auditor est, & principium. De illis gloriatur, ac si qui eorum virtutem laudibus extollerere cessat, hunc tamquam improbum hominem, suo nomini obtrudantem, glorieque invidentem inculant. Denique sui meritulorum pleni sunt, insensibilis vacui, quos fore debere, hoc est, grati animi erga Deum, cuius hie desinit gratia, actiones illa in ipsorum probrum, & contumeliam cecidissent. Illi ipsi, qui Dei verbum annuntiant, & qui ad populos erudiendos missi sunt, animi crebro hac in se desunt; unde duo non levia mala subsequuntur; quorum alterum est, quod verbum Dei eo caret fructu, quem parere deberet, & proculdubio pareret, nisi prava operis dispositione ordo inverteretur; alterum, quod ipse hie nocet minister, sibi adulari permititens, ac suum prebens assensum adulationis specie, quam perborrescere deberet. *Idem.*

Vanitas tres habet praecipuos effectus, totidem veluti ramos. 1. Sibimet complacere; 2. gaudere humanis laudibus, quae non referuntur ad Deum; 3. de seipso libenter loqui, cum qui sui ipsius plenus est. Primus proficitur ex quodam naturali studio, quo nosmetipsos inquirimus, ac in nobismetipsis acquiescimus; itaut in nobis bonum aliquid vel perfectionem invenientes, nobismetipsos complacemur, & gaudeamus non propter Divinae gloriae zeulum, sed celebratis nominis nostri cupiditate. At omnia ad seipsum nominis nostri cupiditate; in eorum consideratione subsistit, quoniam illas referret ad Deum: Sibi de illis complacet, ut seipsum admiraretur, a Deo mentem abstraxit; sese Deo inivium praebuit, ac demonum omnium terrorem factus est. Ita vanus homo aliquibus Dei donis se ornatum putans, ea respicit, ac indefinenter recogitat, in illis totus est, ut inde suam oblectationem percipiat. Alter vanitatis effectus est laudum amor, & desiderium. Cum aliquis sui ipsius plenus est, ejusque mens ut plurimum propriis insipientibus perfectionibus vacat, optat, has ab omnibus agnoscit, & celebrari. Cum sibi complacet, fieri nequit, quominus hac in ipso cupiditate excutitur: cum vero laudatur, hoc inani pascur furore. Mundi approbatio, plausus, laudes, suave illi furore poculum suimetipsius amore inebrians. Semper errigit aures, ut iudicia, quae de ipso fiunt, audiat, cumque publicam actionem aliquam edidit, cupiditate sagrat sciendi, qui sit hominum sermo. Si factum displicuerit, acri dolore conficitur, qui nascitur ex vanitate; Si placuerit indefinenter sibi iterum, iterumque jubet reperi ea, quae ad suam laudem pertinent, ut hoc vento pascur. Seipsum laudat, ut majores comparet laudes, atque largius illi effundatur. Tertius denique vanitatis effectus est libido de nobismetipsis loquendi. Homo suipitius plenus de nobismetipsis loquendi. Homo aliud nisi merita sua; cupereque ut omnes aequ-

Deo bonorum operum gloriam etiam principum eorumque summittimus merita cum illa ostentamus.

Tres praecipui vanitatis effectus.

Indumentis, ornatus, catervarum ceterarum non sunt gloriae, & vanitatis causa.

Math. 31.

Ex ingenti felicitate vanitatis occasione capere non deceat.

Eccl. 49.

Vanitas ex bonis, & opibus.

Jerem. 9.

Vanitas est, fortitudine sua nominis celebritatem sibi comparat.

Jerem. 9.

Jerem. 9.

BIBLIOTECA CENTRAL

Quamplures coloribus faciem suam exprimit variis variis pennis. Quid sit homo visus, & ambitiosus.

Homo vultus sui libi abscondit fugia. Quid sit gloria humana.

De vana gloria humana. Quid sit gloria humana.

mortales idem sentiant, eademque loquerentur. Malum hoc proficitur ex quodam superbie principio, quod nobis insitum est, & quod neque cogitare, neque corrigere quimus. Non desunt homines, qui ita impertite, opportune de seipsum fermonem inducere curant, ut nauseam creent. Alii indefinenter de maioribus, cognationibus, affinitatibus suis verba faciunt, alii descriptis ex quadam oratione, quam publice habuerunt, tibi recitare locos cupiunt; alii sua facta narrabunt ea amplificantes, unde major sapientia sua laus cedere valeat. Ex dialogis Spiritualibus P. Surin Tom. 2. Vanitas, gloriæque desiderium homines docuit novum de seipsis, ubi etiam ubi non sunt, loquendi modum, iconem suam coloribus exprimit curando. Exprimuntur autem majores, qua fieri potest, maiestate, pulchritudine, dignitate. Extantur cogitantes futurum ut imago sua de seipsis apud omnes, qui eam viderint, loquatur. Seipsum conferta in acie, districto gladio, hostem profligantes exhiberi iubeunt; at si a militari studio abhorrent, non deerunt suarum dignitatum insignia. Non desunt, qui vanitatem suam in Tempore etiam, & ad Aras inferant ut omnibus pateat, ipsos loci Dominos esse; vel si donariis altaria cumulant, illis stemma suum insculpi volunt, ut magnificentia, ac pietas sua neminem lateat; hoc pacto creaturæ honorem cum Creatoris cultu miscentes, ibidem.

S U P P L E M E N T U M .

Quid est homo vanus, & ambitiosus? homo est, S. Chryostomus respondet, insipissus plenus; qui sibi blanditur sustinere posse quicquid putat sibi glorie incrementum asserere posse; qui pro diversis statibus, quibus implicatus est; præsunt sibi satis esse virtum, ut gravissimum quamvis provinciam sustineat; satis luminum ut negotia licet impedimentis expediat; satis integritatis, ut de publicis rebus disceptet; satis zeli, & perfectionis, ut prebit Ecclesiæ; satis ingenii, atque prudentie ut si vocetur Regum consiliis intersit; qui nullum videt officium, quod suas superet vires, nullum præmium, quod sibi non debeatur; nullum favorem, quem meritis non sit; verbo, qui nihil abrenuntiat, qui sese beatis omnibus immiscet. P. Bourdaloue in Dominicali.

Homo vult videre se, quia vanus est: refugit videre se, quia cum sit vanus, ferre nequit aspectum suorum vitorum, ac miseriarum. Ad hæc igitur opposita vota concilianda confugit ad artem sua vanitate dignam, quæ illi aditum aperit utrique simul satisfaciendi. Hæc autem ars est velamine quodam omnia sua vitia contegere, & quodammodo expungere ex imagine, quam sibi proponit sui ipsius, atque in illa omnia congerere bona, quæ illum commendare possunt in oculis suis. Hæc, si minus habet, ille sibi addebat imaginatone sua; si illa in re non nanciscitur, quaerit illa in opinionibus hominum, vel in extrinsecis rebus, quas suo adnectit conceptui, qui aliquam sui partem constituerent; & per hanc illusionem semper a se ipso abiens est, & præsens jugiter se ipsum inveniunt, & nunquam vere se videt, quia loco sui ipsius non videt aliud, nisi phantasma quod sibi confinxit. Tractatus de cognitione sui.

Quid est hæc humana gloria, quæ tantam habet vim in animis nostris, & quid coram Deo habet, quod reale, solidumque sit? Hæc tota sita est in aliquo iudicio satis benigno, quod de nobis ferunt homines, qui plerumque nos ignorant, & parum amant, & quorum iudicium ex ipsa confessione nostra neque solidum est neque habendum in pretio; ita ut sapius in alia qualibet re illud contemnamus. Hæc tamen iudicia non sunt alioquin profus inutilia. Nihil addunt animæ nostræ, vel corpori nostro; nullum malorum nostrorum imminuunt: non conferunt nisi ad nosmetipsos fallendum, nos enim impellunt ad iudicium de nobis ferendum non secundum veritatem, sed secundum opinionem aliorum; & postquam in vita nobis tum fecerunt, repente evanescent in morte, quia tunc harum rerum omnium sensum amittimus. Ecce quid sit vanus iste, ac vapor, qui nos laetat, ac replet. Sermo, ubi offenditur, quantum periculi adsit in humanis colloquiis.

Inanis gloriæ spiritus nequam est; replet nos inanis desiderii efficiens, ut ardentem appetamus

obiectum, quod neque solidum, neque verum, neque utile est, ideoque vanum. Gloria, quæ ab hominibus procedit nihil habet solidum; transibit æque celeriter, ac flores arborum. Omnis gloria est, quasi flos agri. Gloria hæc vera non est, quippe vera gloria consistit in bono, quod in nobis est, & nos perficit. Gloria nostra hæc est, testimonium bonæ conscientie; non autem testimonium quod de nobis perhibetur ab aliis. Licet inter omnes conveniret, ut nos super alios præferrent, opinio hæc non aliud esset, quam phantasma, & idolum inane: Populus vero mens mutavit gloriam suam in idolum. Gloria hæc tandem neque utilis est, quia non deducit nos ad novissimum finem, cæli videlicet gloriam; e contra vero obfuculum est ad illam, & ubi illam conquirimus, nobis locum tenet mercedis æternæ, quæ antea nobis erat destinata: Reciperunt mercedem suam. Animadvertendum est tamen, Sanctum Paulum non prohibere, ne ab hominibus in pretio habeatur, sed ne hominum laudes ipsi accipiant; Non officium inanis gloriæ cupidi. Gloria enim illis necessario adhaeret, qui fugiunt illam, ac illis tunc satis est profiteri Deo se non propter illam bonis operibus admodum favere, & propter illam nolle ab iisdem cessare. P. Segneri in meditationibus.

Vera hominum gloria est in perfecta submissione mandatis Dei, ita ut faciant quacunque illi placita fuerint. Certe vel ea, de quibus gloriamur, ad Deum referri non possunt, atque tunc gloria, quæ nobis reddit, vana est: vel bona sunt, quibus ornati sumus, ut iidem ad maiorem Dei gloriam utamur; atque tunc insignis est nostra iniustitia, si illa nobismetipsis accepta vindicemus. Vanitas se se laudandi, licet mera esset infirmitas, quid de illa homines sentiunt? Nonne hoc unum factis etiam laude dignissimum omnino meritum furripit, vel saltem nonne illud corrumpit? Cui bono extollamus modicum illud boni, cui parés sumus? Cur in lucem illud proferimus, ubi censuram, per ipsum nos hominum laudes consecutus? Si Deus non in eo vult gradu, ubi hominum existimatio nobis profutura sit; calet illi quidem sine nobis modum ostendendi nos gradu illo dignissimos esse. Se se laudandi imbecillitas puerile sapit ingenium; non solum modicum virtutis esse probat, verum etiam ostendit inesse quandam stupiditatem, quæ immittit æstimationem, quæ aliquo de præclaris animi dotibus profecti haberet: Fatua hæc vanitas, quamvis æque doctis, indoctisque viris patitur, non est arduissima ingenii. Sed qui vere magnus est; meritique renidet, nonnisi per quem raro de se fermonem instituit. P. Croiset in Aestheticis exercitationibus.

Quæ dementia est amare hominum æstimationem, quandoquidem nos privat æstimatione Dei? Dei æstimatione meritis insidit, ideoque solida est; at æstimatione hominum fallacibus tantum eorum iudiciis insidit, ideoque fugilis est. Æstimatione quam homines de nobis concipiunt, contemnenda est ob triplicem causam. Primum homines neque æquum de nobis iudicium concipere, & licet possent, nolunt. Chanaan in manu eiusi filiera dolosa; calumniam dilexit. Secundo; Quis certo sibi spondere potest, futurum ut sibi hominum æstimationem conciliet? Sæpe pro gloria, quam nos adepturos putavimus, confusione repletos nosmet sumus intui: Repletus ex ignominia pro gloria. Tertio, æstimatione, quam apud homines nobis comparamus, neque constans est, neque diuturna: Vomitus ignominie super gloriam tuam: Consideremus quomodo Jesus Christus loquatur: Quomodo vos potestis credere, qui gloriam ab invicem accipitis; & gloriam, quæ a solo Deo est, non queritis? Videlicet, non semper nobis accipienda gloria est, quæ ab hominibus nobis exhibetur; e contra vero illa, quæ a Deo est, nobis est inquirenda. Utinam non oppositum faceremus? P. Segneri.

Licetne hominum æstimationem aucupari, cum sperandum nobis est, ut a Deo probemur? Gloriam, quæ a solo Deo est, non queritis. Vera virtus in hoc sita est, ut nobis satis sit uni Deo placere. Quomodo multis in occasionibus Deo placere possumus, quin hominibus displicere teneamur, plurimi tunc alacriter suo munere persurgunt; sed cum Deo placere non datur, quia simul displicemus hominibus, tunc hæret aqua, & quid consilii capiendum sit ignoramus: Hoc sane est gloria, quæ a Deo est, sicci facere, cum nobis satis

est, nihil aliud utile.

ad Cor. II. ad Cor. II.

Jerem. 2.

Matth. 6.

Gal. 5.

In uno Deo gloria nobis quaerenda est.

Vanitas Regis.

Hominum æstimatione quam saluta sit, incerta, & inconstans.

Ose 22.

Hebr. 4.

ibidem.

Joann. 5.

Rejicienda nobis est hominum æstimatione, quoniam querenda est, ut probentur a Deo.

A Deo probati negligere debent, ut non contemnantur.

Isaie 40.

Vanitas Regis.

Hominum æstimatione quam saluta sit, incerta, & inconstans.

Ose 22.

Hebr. 4.

ibidem.

Joann. 5.

Rejicienda nobis est hominum æstimatione, quoniam querenda est, ut probentur a Deo.

satis non est illi placere, nisi hominibus etiam placeamus. Subditus Regi charus agere ferret sicut e populo displicere deberet? Proh si intelligeremus, quid sit gloriam recipere, cum a Deo est? Idem. Non potest nos probare Dominus, quin simul omnes Celorum Angeli, beatique nos probent. Sicut hoc laudabit te populus fortis. Omnes hæc mentes caelestes, omnes ibi beati spiritus, qui Cælum habitant conficiunt populum illuminatum, sapientem, atque prudentem, qui omnia iudicia sua secundum Dei ipsius iudicia sedent in throno Regum insat. Pro nobis talia recententes iustitiam ullone in discrimine habebimus exiguum insipientium numerum, qui nobis dentem vellet illudere? Quid ergo sunt hi terri vermes, ubi cum Deo comparetur? Omnes gentes quasi non sint, sic iust coram eo, & quasi nihilum, & inane reputata sunt. Et. Ergo, o Deus, quam ob causam adeo modicum fidei in mundo est: quia videlicet. Fideiulum perique sunt mancipia humane laudis; quia mundana gloria est idolum, cui ne thus adoleant animam inducere nequeunt. Pater Segneri in Meditationibus suis.

Ezechias inani gloria tumidus optavit ostentare legatis Regis Babylonici thesaurus suos, sed in quid Dei nomine Propheta quidam illi intenterit. Veniet tempus, quo quidquid est in domo tua, & quidquid patris tui congefferat, deferetur Babylonem, quin aliquid hic remaneat. Tui etiam filii, quos genuisti, capientur futuri in regis ædibus Eunucho. Inaudium vaticinium, quod delincept ad literam adimpletum est; quamvis alioquin Ezechias, si penes sacrum adorem est fides, inter sanctissimos Reges Iuda recenseretur. Nuper a Deo duo insignia accepterat beneficia, alterum quod insigni miraculo procreatus fuerat advenitum hostem sacrissimum Sennacherib, qui iam fortissimas Regni illius arcas expugnaverat; alterum vero quod ab ipsius mortis ore divulsus fuerat, cum gravissimo, & plane incurabili morbo laboraret. Præclara hæc duo beneficia illi gratiore, humilioremque debebant efficere; tamen vanitas sua illum ab officio deturbavit. Magna affectus fuit lætitia, Scriptura testatur, ad horum legatorum adventum; offendit illis unguenta sua, aurum, argentumque factum, & insectum, pretiosa vasa, odoramenta; nihilque prætermisit, quod non illis ostenderet. Principis huius factum imago est eorum, quæ sæpe a bonis hominibus sunt. Ceteris quibuscumque tentationibus resistunt; voluptates non admodum illis alliciunt; horrent turpem hanc infirmitatem, quæ abjectas animas trahit ad thesaurus thesauris accumulandos, tempusque in eorum consideratione absurdum: sed hæc suavis vanitas gloriæ insidit, in animas ipsorum illabitur, ut eodem vincantur. Proterit illos Deus ad verus invisibiles hostes illorum, deducit illos a sagittis demonis huius meridiam, deducit illos a quodammodo de portis mortis, cum prope erat, ut hæc illos deglutiret. Quidquid habent virtutis & gratiæ fuit a liberali dextera illius magnificentia; sed cupiunt hæc ostentare; & hoc factis est, nec ultra quidquam requiritur ad omnem bonorum operum suorum fructum perdendum, & ad evitandum filios suos, hoc est, virtutes suas ad abjecta ministeria, turpemque captivitatem redactos. Congarant, si lubet, thesaurus ingentes, sed illos occupant; satis est, si divites sunt in oculis Dei: quæ tales videri volunt in oculis mundi, omne bonum hoc evanescit, & cedit in prædam inimicorum eorum. Abbas Boileau in delectis sententiis.

Discrimen, quod statim inter gloriam, quæ ab hominibus, & eam, quæ a Deo est; hoc est, quod altera quidem extrinsecus nitet, ideoque nos tangit; altera vero non est abscondita, ideoque nos minime perstringit. Sed gloria hæc, quæ nunc est nobis abscondita, nonno nobis certa est? Nonne vadinomium illius præstat fides; cum hominum æstimatione pro fallace duntaxat species nobis est cognita? Ne quidam igitur aliam gloriam præter eam, quam dicitur lumen nobis ostendit, & fovere volo inanis gloriæ idolum; inde fidem extrudam opus est; vel saltem nonnisi languentem, viridibus vacuum fidem habere possunt. Sed heu! quid est hoc gloriæ mundanæ idolum, cui taedium sacrificio? Phantasma est, quod nihil solidum est, & quod elabitur, ubi illud tenere arbor; quod eminus quidem pulcherrima specie fallit, cominus vero nihil habere videtur, quod fragile non sit, & contemnendum. Et licet hominum æstimatione minus fallax esset, minus incerta, minus inconstans, nunquid eadem æstimatione ellem, cum illam contentens Dei ipsius æstimationem promereri possem? Quod interest meæ, an bene apud homines audiam, necne; quandoquidem beatum me puto, quia tibi Domine placeo? P. Segneri in Medit.

Ex quo Deo placere cupio, illi certissime placeo; cum vero hominibus placere studeo, bis non semper placeo. Sæpiusne satis est si putant me laudes ipsorum aucupari, ut mihi illas deferre detrectent. M. contemnunt, ex quo arbitrantur, me nimio æstimationis suæ desiderio teneri. E contra cum unice cupio, & quero Deo laudari, ac probari, semper voti damor. Verum esto, acquiram hominum laudes; nunquid illis uti possem, quin mihi ipsi verba dare gauderem sciens quantum ille abhorreat a sinceritate? Quot homines ipse contra id, quod iatus sentiebam, laudibus extuli? Quoties visum fuit probare verbis, quod corde damnabam? Ita & de aliis iudicium feramus, & credamus nos falli ab aliis per æstimationem, sicut & ipsi alios festulimus. In his officiosis mendacis totum huius mundi commercium versatur. Vicissim fallimus fallimurque, & qui callidus aliis adulatur, hi honestiores habentur, & officiosiores. Sed tandem quamvis hominum laudes magis essent sincere, & a vera æstimatione procederent, num summo habenda essent in pretio? Si quidem me æstimatione, alii vero contemnunt, voti compos non sum, sed quis omnibus placere potest?

Solus Mardocheus, qui contemnit Aman, quem mortales omnes honorant, hinc adigit ad desperationem. Licet multitudine me habere in pretio, quod est multum, nisi coeas mortalium vel iudicium, vel eorum, vel nobilitum, vel inconstantium? Horum æstimatione meae efficere beatorem meliosemque? E contra si mihi nihil placeat, esticet me deteriorer. Quid mihi proderit ab aliis æstimari, si inivitus pro tribunali conscientie meae me ipsum deheo condemnare? Et licet pro me ferrem sententiam, quid hæc mihi proficere Deo me damuante, & reprobande? Sola cupiditas hominum suffragia captandi potest in me Dei reprobationem detrahere; quæ infelicitas, & quæ exitus, adest eam timeo, atque præverto. Satis est, si quamquam hominibus placere in bonis operibus, quo facio, ut displiceam Deo. Cayete, Salvator ait, ne opera vestra bona faciatis ad hominum laudes captandas; nam ex quo hæc vobis satisfaciunt merces, statim illius, quæ in Cælo expectanda vobis est, iacturam facietis. Vanum, fluxumque honorem æternæ gloriæ præferitis. Regnum pro nihilo ceditis. Infelix Princeps ille, qui pro aqua calice suum tribuit Regnum, vobis erat sapientior; sibi moriebatur, & cumque Regni simul, & vite iacturam facturus esset, sapienter inuit consilium saltem vite vite confelendi. Sed quid dementia est, quam æternam, atque infinitam mercedem, quam bonis operibus mereri possumus, abdicare, ut alteri acquiescamus, fragili, fluxaque qualis est hominum æstimatione? Sibi mercedem figere sine ulla fructu, plures sustinent labores sine merito, multa bona opera face-re sine premio, & quod mercedis causa est in potentia causam convertere? Hoc vanæ gloriæ opus est. P. Nepron in Christianis Considerationibus.

Quantumvis ingenio polleat humana superbia, ut superbis suam tegat miseriam, omnes tamen coheret, ut conatus illius sunt inutiles. Quævis illa peritia ipsa culpa allinitur magnitudo, voluitque ultra sepulcrum qui illius terminus est, se extendere. Sed magnifica hæc monumenta, ubi ruinae sue reliquias congerere voluit, & ut ita dicam, vitæ partem auferre mortis imperio; elata vixit saculis omnibus dicunt, Reges Aegypti amplius non essent; & se nihil aliud significare, nisi quod illi fuerunt. Superbia mortalis, inane cupiditatum, mortisque ludibrium, sibi metipsum superstitem esse coarct; secretum, quod te rapit, ingenium, inanis gloriæ sensus efficit, ut quæreres in erroribus superbia vite immortalitatem, quam per eandem in ignorantie tenebris amissisti. Pro virili parte quaeris magnitudinem veram, quam amissisti, & in peccati tui nocte pro hac solida, veraque magnitudine sumis factum. G g 2 laces

Hominum laudes capere est aditum super fundamenta.

D. Spilcer Deo, qui hominibus placere dicitur.

Manit. 2.

Superbia ita hominem coheret, ut in ipso uulnere horrore subsistat.

laces umbras, & nitentes imagines, quas exhibet tibi superbia; sed umbram sequeris, non veritatem. Hac omnia vanitatis phantasmata tibi elabuntur. Nihil in terris firmum est, nihil durabile.

Abbas de Jarry.

Quod plurimum confert ad alendam, confirmandamque vanitatem nostram hoc est, quod primo statim intrinsece non videtur æque noxia, ac cætera vitia. Impuritas exempli causa, quantumvis latissime dominetur, habet nescio quid turpe, & exotum, quod animam bene natam offendit, & quod ipsam Ethnorum honestatem læscit; sed e contra in vanitate alitua esse putatur animæ magnitudo, ac significare videtur quamdam decentiam, quam statim testam tuam opus est. Minus timetur, quia profusus spiritualis videtur. Hinc homines vanitatem in ipsa offendant humilitate iis etiam in conditionibus, quæ sunt abjectissimæ. Saul crimen suum confitetur. Peccavi, simique Samuellem rogat, ut honoris sui coram senioribus populi parcat; Peccavi, sed nunc honora me coram senioribus populi. Putatne duo hæc simul esse posse; se demerent fateri, & in honore haberi velle? Grave non est, vanitati indulgere, timetur enim hæc omnium honorum abdicatio, quæ ab humilitate separari nullatenus potest. Pater la Pesse.

Reg. 15.

Mitum est post tot vitæ humilitatis exempla, nos adhuc insuperabilem.

Post tot, tantaque humilitatis exempla, quæ Deus in mortali sua vita reliquit, mirum est nos adhuc esse gloria, & æstimationis hominum cupidos! Tamen hoc vitium parem, & fontem cæterorum oppugnantur potissimum Saluator in terras descendit. Requirebatur remedium adeo efficax, cuiusmodi sunt exempla Dei, qui se ipsum exinanivit formam servi accipiens, ut naturam humanam ab ea contagione curaret, quæ terram depopulabat jam cælum ipsum depopulata. Sed quinam suscipiendi nobis labores sunt ad vincendum hoc superbiam, & vanitatis portentum; quandoquidem postquam inter nos versari visus est Deus humilitatus, Deus crucifixus, adhuc superbia non ferenda repleti sumus? Dei filius postus fuit in præsepio inter duo animalia; cruci affixus fuit, tamquam reus; & nos adhuc nescere volumus? Undenam tanta, ac tam effrenis vanitatis pertinacia? Religio nostra quandoquidem in humilitate fundata est, & licet nos fideles esse gloriemur, vanitate repleti sumus. Idem.

Vanagloria est zelus, de quo se Evangelio semper est.

Vitii hujus naturæ, & character. Omnes omnium rationum homines hoc laborant.

Inanis gloria lollis quedam species est, quæ optimo admiscetur tritico; videlicet sanctissimus adionibus; lollum est, quod nostræ facilitatis inimicus nobis incessanter suggerit; ac sensim & sine sensu nocturno tempore, nempe cum minus nobismet ipsis attendimus, in cor nostrum immittit lollum tritico adeo simile, ut non nisi ad iudicium Dei illud secerneat. Sed interea ut nobismet invigilemus, neque falli sinamus, operæ pretium est primum cognoscere injuriam, & contumeliam, quam desiderium, & propriæ gloriæ perquisitio auferat Deo, huic suam surripit, secundo vero injuriam, & detrimentum, quod nobismet ipsis parit, privans nos fructu, & merito optimorum operum. *Autor Sermonum in omnia argumenta.*

Propensio, qua mortales omnes feruntur ad hanc inanem gloriæ, & vanitatis amorem, eicit, ut ab hominibus habeatur tamquam vitium præ cæteris venia dignissimum, atque levissimum cæterorum. Hinc est, Sanctus Bernardus ait, quod primum omnium descendit in prælium, & novissima recedat, tamquam quædam similitudo, & maxime pertinax. Vitium hoc nos undique obsidet, quacumque ex parte nos oppugnat, & ubicumque invenit nostram infirmitatem: Solitarium in eremo aggreditur, devotum in oratione, Coniatorium in suggestu tuæ cum eloquentissime contra ipsam invenit. Peccatum hoc ex cæterorum oritur excidio, austerissima alitur penitentia, atque inter durissimas mortificationes omnem vim suam servat; Peccatum quod aliquo pacto ipsa parit virtutem, simile verbis, & quod optimis nascatur fructibus, quos rodunt, & quod necem infert virtuti eidem, qui adhaerescit; Peccatum est, quod utitur Dæmon ad eandem sanctitatem dirigendam. Denique lollum est, quod suffocatur, & omnia virtutum semina corrumpit. Ex his lineamentis videre licet, quanti referat nostra nobismet ab hoc monstro cavere, quod eo magis est imperceptibile, quo difficilior potest discerni. Idem.

Dicas licet inanem gloriæ esse vitro fragiliorem; hoc non prohibet, quominus virtutes magis solidæ quotidie in terribilem hunc illius scopulum ruinantur.

patiantur. Vento similis quidem est, cui sapissime comparatur, qui cum sit maxime mobilis & inconspicuum, tamen firmissima quatit ædificia, procerasque arbores radicibus convellit. Alia vitia unum tantum virtuti adversantur; hæc autem omnibus & huic id inest singulari, quod cum infirmetur, pro ut ille magis consolidantur, cum illis immo coalescit; quia nemo unquam magis vanitati est obnoxius, quam qui vera habet meritum. Addendum igitur est, hunc superbiam esse inimicum, versutum, callidum, cui sextentæ sunt artes, ac doli, contra quem semper vigilandum est, ne ab eo decipiatur. Facile quippe est, quod vir bonus, qui in bonis operibus solatium nanciscitur, ibi etiam plausus inquirat, & gaudium, quod ex recte factis afficitur, in inanem gloriam redundet. Hunc vitii hujus characterem Patres fecerunt, qui illud hæc de causa tamquam monstrum in morum disciplina respiciunt; & quod quantumvis leve censetur, non vulgarem tamen habet improbitatem. *Autor Sermonum in omnia Argumenta.*

Vana gloria Deo surripit unicum illud bonum, quod ex creatis rebus percipit, & cuius præ cæteris maxime zelotes est, quod videlicet gloriam. Hoc autem per injuriam, infidelitatem, & omnino peccatam ingratiitudinem; quæ omnes circumstantiæ consueverunt ædionem exotam reddere coram hominibus, & peccatum hoc reddunt coram Deo opinionem criminiosam. Eius apparet infirmitas, quod Deo eripit bonum; quod unice ad illum pertinet, nempe gloriam. Omnia propter sanctissimum operatus est Dominus; hoc est, omnia referat ad gloriam suam; qui finis est: neque aliam præstantiorum servi proponere poterat agens extra se. Hoc totum illud bonum est, quod spectavit in omnibus operibus suis, & totum illud, quod homines illi possunt retribuere, tamquam acquissimum tributum, quod illi debent; ideoque hoc illud est, quod unice in omnibus operibus suis debent spectare: ita ut primo, & maximo officiorum suorum ille desit, qui hoc illi negat, & omnium injuriam gravissimam sit hoc usurpare bonum, quod omni jure excogitabili spectat ad ipsum. Quid autem vanagloria? Hoc nomine semper intelligo perquisitionem honoris, & æstimationis, quam in actionibus nostris apud homines nobismet comparamus, Deo negamus jus quod illi in dubium revocari non potest; illi bonum eripimus, quod potiori jure ad illum spectare non potest, quemadmodum probat S. Augustinus pluribus argumentis; sed suppono nos illa ignorare non posse. Sufficit dicere, bonum quod facimus, a nobis non nisi cum Deo fieri; partem illius majorem esse, quæ quid boni est, a Deo proficit, & prosperum illius eventum pendere a benedictione, quam illi tribuit Deus; nos enim ex nobis patres non sumus nisi omnia corumpendo. Hanc tamen gloriam nobismet usurpamus, & hæc statim potitur tamquam primo fructu ejus boni, quod Deus in nobis constituit, vel per nostrum ministerium operatus est; quasi operis instrumentum sibi vindicaret honorem, quem meretur celeberrimus artífex. Fingine potest major, simulque nequior injuriam? Idem.

Jurgæ, quæ leve crimen vocare possumus illud, quod princeps Angelorum patravit, propter quod ex perfectissima creaturarum omnium facta est omnium terribilissima, eo quod sibi in suis perfectionibus complacuit, & Creatori suo gloriam tribuere detrectavit? Profecto hoc cum sit, vindicare sibi bonum, quod unice pertinet ad Deum, S. Bernardus illum sacrilegum vocat: *Non ero sacrilegus invalor gloriæ tuæ.* Qui enim propriam querit gloriam, rapit bonum, quod Deo sacrum est: Hoc turtem est in holocausto, quod supremo universorum Domino offeritur; *Odio habeo rapinam in holocaustis;* ubi, secundum notionem, quam habemus hujus nominis rapinæ, quo utitur Scriptura, intelligitur furtum alieni boni quod sit vidante, & præsentente Domino illius, quamvis ille obstitat, & obnitatur, ne hoc sibi fiat prohibitorum. Hinc oritur Dei odium in superbis; resistentia contra illos, & bellum, quod illis indicit tamquam boni sui invasores, usurpatores juris sui, & rebellibus, qui renunt debent illi perolvere honorem, & obsequium, quod nulli se unquam cælorum palam professus est: *Gloriam meam alteri non dabo.* Idem.

Si metimur injuriam, quam per vanam gloriam Deo facimus, ex magnitudine boni quod illi surripimus; possumusne ignorare gloriam hanc, quam nobis vindicamus esse pulcherrimam oblationem,

non forte se perat quosdam.

Non est culpa adeo levis, ut vulgo est stimatur.

Non est culpa adeo levis, ut vulgo est stimatur.

Idem est.

Idem est.

nam, quam illi facere possumus, cultum præcipuum, quæ a creatis rebus exigit, tunc solum, quod illi placet, & unicum bonum illud quod sibi relevavit in distributione bonorum gratiæ, & naturæ, quæ mortalibus largitus est? Hinc sequitur, hunc quodammodo esse veluti fructum illum vitium, ex quo nemo poterat veluti, qui supremum jus illud infingere, quod Deus habet in nos, & in omnia illa, quæ pertinent ad nos; ideoque jus Divinitati adnexum, & quod ab illius Corona avelli non potest; quod quidem ille fructum, totumque tabitur, adversus quocumque qui hoc illi surripere audent. Quapropter sicuti superbis resistit, injuriam hanc cohære confuevit evertere hoc honoris idolum, quod in locum suum attollitur, & destruens hoc phantasma æstimationis, quem cum gloriæ suæ detrimentum conatur acquirere. Sæpe etiam punit hoc vitium per illius oppostum, scilicet per contemptum, & confusionem: *Quoniam dissipavit Deus ossa eorum, qui hominibus placent, inquit Propheta, confusi sunt, quoniam Deus speravit illis, Saluator ipse nonne hoc tamquam axioma proposuit, dicens eos qui se exaltare voluerint, humiliatum iri? Nonne ipsi etiam Ethnici Philosophi docent, ad veram gloriam assequendam, fugiendam esse, & hanc pleurumque fugere ab illis, qui ardentius persequuntur illam? Idem.*

Hæc infidelitas est contra divinam majestatem.

Si injuria, quæ fit Deo gloriam illius sibi vindicando, cum injuriam conjuncta est, infidelitas odium eius non minuit. Hæc circumstantia est, teste S. Augustino, quæ est adhuc inseparabilis ab hoc æstimatione quædam ex parte hominum propter nescio quas assertas actiones bonas, ex quibus volunt laudes percipere. Ratio vero quæ a Sancto Doctore afferitur hæc est, quod gloriam hæc bonum est, quod posuit Deus in manibus nostris tamquam depositum, quod sibi fideliter reddi debet. Omnia creata sunt illi propter gloriam suam; sed cum alia ejus opera vel sensu, vel ratione careant, & ignorent bonum quod habent, autemore quæ illos reddere ceperunt; impositi homini hanc necessitatem, ut ille pro universis eum laudaret, hæc gratias ageret cum propter ea bona, quæ ipse accepisset, tum propter ea, quæ in aliis intruerat. At homo hic unicus hujus boni sequefer, primus extitit illius usurpator. Nonne hæc terribilissima infidelitas est? Esto enim agnoscat, a Deo, quidem quid habes & quidquid agis recepisse: hoc tamen est illud tamquam proprium retinere velle, cum hoc fateri detrectas, & infidelitas hæc adeo procedit, ut prohibeamus ne alii etiam honorem hunc Domino tribuant, cum injuste laudes, & plausus illorum captamus, Idem.

Deus non utitur in infidelium usurpationem gloriæ suæ.

Jure irritatur Dominus contra adeo injuriam vanitatem sibi vindicandi gloriam, quæ ad unum ipsum pertinet, & quod illi adeo contumeliosam inferit injuriam, quam ille ulcisci consuevit alia pœna, quam ipse non admodum meretur, neque cognoscimus. Est autem, quod cum gloriæ suæ mirum in modum zelotes fit, & pati nequit, ut quis hanc illi surripiat, nunquam utitur personis hinc infidelibus ad illum augendam, nunquam in manu illorum honorem suum depositi veritus, ne ille suæ consulat gloriæ divina contempta, & ne proprium suum bonum usurpet: *Deus thesauri suo invigilat, nec finit indignos obsequere.* Deus nimia sollicitudinem thesaurum custodit, neque illum confidit manibus parum adeo fidelibus; & licet Tertullianus thesauri nomine ipse intelligat gratias, quas parcius impertit Deus abutenti eidem, potiori jure hoc dici potest de gloria sua, quæ illius est proprius thesaurus. Hujus nimis zelotes est, ut ipsum invalorbus credat; præcipue cum agitur de peccatorum conversione, in quo gloria hæc magis renidet, infinitus hic thesaurus, cujus ab æterno Deus tantus possessor est, & quem non credit arbitrio tuæ midarum mentium, cujus unica cura est sese invicem laudibus tollere, & mutuum scaterere, vel in seipso tantum omnes mundi oculos convertere. Idem, & *Recent. quidam.*

Peccatum hoc addit in ducem in justitiam & infidelitatem.

Idem est.

Idem est.

mei, hic industria, & calliditatis meæ fructus. Sed quid habes, quod non accepisti? Exclamat Apostolus. Cur ergo quin eidem acceptam referas gloriam, hanc tibi vindicas? *Si autem accepisti; quæ gloriæ tuæ, quasi non accepisti? Et sane in omnibus operibus, quæ facit Deus, vel per se, vel cum nobis, duo inde proveniunt bona; utilitas videlicet, & gloria: quorum alterum illi, nobis alterum cedit; & hoc pacto simul conciliamus duas habet rationes Scripturæ, hinc dicens, Deum omnia creasse propter se, inde vero, illum omnia fecisse propter hominem, & quacumque in hoc mundo sunt, humanis usus intervenire. Hoc pacto omnia propter ipsum sunt; omnia propter nos sunt, sed alia de causa. Fructus & utilitas rerum omnium, quas per se ipsum, operatus est, & meritum earum, quæ operatur nobiscum, pertinet ad nos; quia horum ille non indiget, & hæc nobis omnino relinquunt; sed honor qui inde cedit pars illius est, & privative quoad omnes ad illum pertinet: *Soli Deo honor & gloria.* Idem.*

1. Cor. 4.

Idem.

1. ad Tim. 3.

Fateor equidem difficile esse aliquam rem ad sibi propositum finem perducere, quin aliquis inanis gloriæ motus subtepat; sicuti enim sumus facti participes, in gloriæ quoque partem credere cupimus. Facile perstringi finem fulgore, quod bonum opus sequitur; & nihil tam naturæ contonem est, quam sibi meritis intrinsecus plaudere; quia virtus a nobis exercita te ipsa laudem meretur. Sed in hoc secreto sensu, quem nobis inspirat, cogitemus, quam parum ipsi operi eidem contulimus; cogitemus, quidquid in eo bonum est esse a Deo; & nos injunctos, & imperitos esse, qui nobis id vindicamus, cujus vel minimam partem habemus. Tibi tantum uni debetur, Domine, hæc gloria; tuum est bonum hoc, quod mihi vindico; pars tua est, quam per injuriam, in fidelitatem, & inauditam ingratiitudinem surripere tibi contendo. Sed agnosces injuriam, quam adeo injuste intero tibi; abduco omnes sensus æstimationis, & opinionis de te, quos tantis mihi in posterum suggerere poterit. Fateor omnes bonum, quod habere possum, a te proficisci, & a meipso non habere nisi nihil, atque peccatum. Tibi igitur in tribum offero, quod unice a te mihi collatum est, & quod tuum est, non meum. Tibi uni hæc delero gloriam, tamquam bonum tuum, quippe uni tibi daretur. Stat rejicere omnes hæc temerarias cogitationes, quæ suadent, ut intumescam; liquet enim causam humiliationis meæ esse intra me; licet non alia mihi ratio suppeteret meipsum humiliandi, quam hæc eadem affectio, qua urgeor, ut tuum mihi arrogem bonum, & quæ una omnibus largitibus tuis me præbet indignum. Idem.

Quot ad hanc quoque diem extant, qui sumant ipsorum contenti non essent, nisi mortales omnes eandem forent opinionem, quam de meritis suis ipsi conceperunt! Qui nullum opus bonum facerent, nisi tuba clangerent, ut olim Synagoga doctores; & nisi scirent sanam illius quoque esse perseveranda? Iis, qui pietatem proficuntur, qui orationi vacant, qui pauperibus operam afferunt, qui illos vel in xenodochiis invisunt, vel in carceribus consolantur, hoc cane pejus, & angue timidum est. Ambigi nequit, quoniam hæc opera sint intrinseco bona, licetque pretium, ac meritum coram Deo obtineant, ubi fiant cum eo spiritu, ac intentione, quam ille ipse nobis prescribit. Sed si hoc illi fecerint animo tantum perferendi. Sed si hoc bonum, quam sibi perpetuum opinionem, atque ut ab hominibus videantur: hæc omnia nullus pretii, meritique sunt apud Deum; adeo perniciosum est vanitatis virus; adeo par est corrumpeudo quidquid in præstantissimum virtutum præxi habetur sanctissimum. Quis autem dicitur, quam subtile sit? quandoquidem insidit, ac sese insinuat, quin ne intelligamus quidem, efficitque ut omnes habeamus virtutis labores, quin ejusdem meritum, præmiumque assequamur, quia non recedentur inter ea, quæ pertinent ad æternitatem: *Amem. dico vobis, recipientur mercedem suam.* Hæc opera sunt, pro quibus merces jam persoluta est, ita ut nihil pro his Deus debeat. Et ita, S. Chrysostomus inquit, quod nec tinea corrumpere, nec latrones eripere possunt, corrumpitur, eripiturque brevi a vanagloria, quæ venis est incorruptibilia quoque corrupens, & lato vim suam ad celestia quoque bona extendens, noique æternis spoliis exuens. Idem.

Quid nobis considerandum in vanæ gloriæ cogitationibus.

Zania dicitur, quod magis est injuria.

Idem est.

Idem est.

Idem est.

BIBLIOTECA CENTRAL

non continet improbitatem suam in evertendo omnem bonum actionis bonae, bonum ipsum convertit in malum, & plerumque corruptio optimi pessima est; praestantissimas virtutes aliquando in crimina ingenia convertit; efficit enim, ut oratio oblata Deo cum pietate fallaci, & quae speciem tantum pietatis habeat, fiat hypocritis vera; ut sacramenta unica ob hunc finem accepta, totidem sint sacrilegia, ut conciones habita ad nominis celebrantem captandam sint Divini verbi prophanationes; ut Charitatis exercitia, quae ad ostentationem suscipiuntur, & verbo dicantur, quidquid sancti sit, naturam quodammodo mutet per inanem gloriam, quae imprimit illi improbitatis caracterem; quem sanctus Augustinus iniquitatem appellat: ita ut ficti bona causa ea erant, quae in nullo discrimine habentur ad virtutis gradum attollit, vanitas contra meliora, ac praestantiora opera in nequissima scelera mutet. Hinc cum iustus iudex prohibet ad examen singillatim omnes actiones nostras revocatur; virtutes quae speciem dumtaxat virtutis habebant, evanescent, & nihil tibi videbitur nisi error, illusio, hypocritis, mendacium; & quaecumque gloria, quae hac arte comparata fuerit, cedit in opprobrium, & verumque confessionem. Hos nos docet Spiritus Sanctus cum ait spem ingrati decipitum ita, quia imitatur glaciam hyemali frigore concretam: *Spes ingrati tanquam hyemalis glacies tabescit*; cum hypocritis fit species ingratiudinis eo nocentioris, quo magis ad Deum ipsum refertur. *Id.* Quod nobis fudere per ceteris debet, ut nobis ab inani gloria nobismet caveamus, hoc est, quod quantum sensum, ac sine sensu obrepi in animum, tantum diffidit esse inde illam convellere, quippe qui in anima nostra funditus insita est; & quin peccasse sit, ut inimicus noctis eligat tempus, ut infelicia hac ferat zizania, ex se crescit in corde nostro tanquam in terra sterili, & infructuosa, quae ex se non nisi fructus mortis potest producere. Quemadmodum hoc vitium cum nobis nascitur, ita plerumque illud post cetera obijciat, & immo ex aliorum destructione recens germinare videtur, & hanc ob causam diffidit eradicator, Infelix hoc solium ita bonam frugem imitatur, ut perfricatos etiam oculos fallat; cumque semper in nobis illius radices servemus, hoc, licet omnes curas, & praecautiones adhibeamus, semper renascitur. Maximum vero detrimentum, quod nobis afferat, hoc est quod maximum est ad virtutem impedimentum. Non postrema igitur sollicitudo nostra esse debet, praecipuumque studium hoc vitium radicitus tollere, si vere Deo cupimus famulari. *Idem.*

Si pravas vitii hujus qualitates consideraveris, non videbitur mirum vobis a Dei Filio illud nunc meratam fuisse tanquam primum impedimentum, quod institutioni Ecclesiae suae fuerit postissimum ad veritatem. *Quomodo potest credere, qui gloriam ab invidio accipit?* Si cogitaveris totum Christianismum, ut ita dicam, in humilitate fundatum esse, quam vitam ne de nomine quidem Ethnici cognoverunt, hoc ipsum sentietis. Jam tenetis, Evangelio finem propositum esse reparandam gloriam, quam peccatum eripuerat Deo; prima eiusdem axiomata esse humilitationem, atque contemptum sui ipsius, desiderium latendi, ita ut sicuti vana gloria nutritur laudibus, & plausibus hominum, & tanquam principium habet amorem proprium, & pro sine existimationem, atque celebrantem, & alioquin hac eadem affectio nobiscum nata est: ita eadem extremum illud fit, cui nuntium mittimus, & saepe illud, in quo superatam postquam reliqua superavimus. Aliquidne ultra requiritur ad probandum Salvatoris Oraculum, quam amare, & requirere hanc vanam gloriam? Hoc enim est, aptum esse ad illius doctrinam accipiendam, quandoquidem nemo scholam eius ingrediatur nisi ut illam fugere, ac perhorrescere doceatur? *Idem.*

Dammum, quod nobis infert vana gloria, & periculum terribile, cui nos obijcit, cogit, ut omnes industriae nervos intendamus ad illam evertendam, penitusque de corde nostro evelendam. Ad id autem, si malum per oppositum curatur, nunquam esturum hoc magis valuit, quam in hoc argumento; videlicet ad vitium hoc superandum quatenus esse humilitationem, vel saltem contentandam esse estimationem, & iudicium mortaliu, tanquam inanissimum, fragillissimum, inconstantissimum, & saepe etiam iniquissimum, quod sterile

tantum laudes producti, quod plerumque aditit, rantia, quod adulatio excogitat, & quod meritum fallax surripit ipsius, quam acquirat. Quamobrem nobis cum S. Paulo dicendum est: *Mibi pro minimo est, ut a vobis iudicet, aut ab humano die.* Esto autem, nobis satis aditit virtus ne infemur, vel ne fidem nos habeamus plausibus, qui defurrunt meritis nostris, restitue actionibus, quae criminolissima vanitas est; alia sunt intra quae amor proprius sese coardat; infinitas enim arbes habet, atque versotas. Nos ille passim perfringit splendore gloriae, quam percipimus ex proprio ingenio, & dexteritate, ex gradu ad quem super complures evecti sumus, cum aliis praefertur, cum illi sententiam nostram sequuntur, cum videmur quodammodo arbitri existimationis hominum. Hac vanitas, quae est veluti extremum amoris proprii persequium, minus periculosa non est, at non ideo minus a nobis impuganda: *Fili hominum, ut quid deligitis vanitatem, & quaeritis mendacium?* Hic igitur est fructus nostrarum curarum, obiectam nostrae ambitionis, & merces, quam ex laboribus nostris optinimur? *Auctor Sermonum in omnia argumenta &c.*

Tanti momenti est vanitatem evitare in omnibus bonis operibus, quae exegimus, ut Ecclesiae Patres, & praeceteris S. Augustinus virtutes Gentilium verum nuncupat vitia; nam, virtutes erant superbia tumida, & quarum vanitas principium erat, causa, & finis: *Inflatae virtutes.* Itaque hic primus est scopulus, quem Evangelium, quod totam Christianam continet disciplinam, evitare non jubet. Si enim abluentiam nos docet, & corporis austeritatem: simul nobis ob oculos ponit periculum, quod invenitur ilas per vanitatem, & ad humanas laudes captandas, instat hypocritarum exercendi. Si nobis elemosynam, & misericordiae opera commendat; nonne opus est, ut humilitas omnem fastum, & ostentationem amoveat? Si nos ad orationem hortatur; nonne secreto, clausivae januis monet orandum? Percurrit virtutes omnes, omneque Christianae vitae adiones: si sint cum aliqua vanitate umbra conjunctae; quantumvis extrinsecus niceant, nullius meriti sunt apud Deum, immo etiam sunt vera peccata. Humilitas ergo omnino necessaria est Christiano; nam cum omnia facta ad laudes promerendas, nulli illi sperandae sunt gratiae; oratio ejus non auditur, poenitentia illius Deo chara non est; ideoque nulla ei superest salutis spes. *Idem in Adventu.*

Ut rite intelligamus injuriam, quam nobis infert vana gloria, atque ut illam timeamus uti opus est; meminerimus si vobis lobet, in iis omnibus quae operatur Deus propter nos, & per nos, illam sibi gloriam tanquam modo reservasse, nobisque omnem fructum reliquisse, videlicet omne meritum, cum hac aliqua est virtutis operatio, omnem in caelo nobis mercedem ferventem. Quid autem vana gloria? Quid hoc solium bonis frugibus mixtum. Omnem nobis eripit spem messis, efficiendum, ut omne meritum, omneque bonorum nostrorum operum mercedem amittamus. Praeterea bonum corrumpit triticum; videlicet in scelera ipsas etiam virtutes convertit; ac tandem vis utquam convelli potest; quoniam vitium est, quod altius radices jecit, & difficillimum est, quod superetur. *Idem.*

Vana gloria fere semper in optimas adiones nostras infert corruptionem; vulgo illas omnes delibat, & omne earum meritum rapit; efficitque ut omnem earum mercedem amittamus. Hac pars est, quam nobis reliquerat Dominus, ubi nobiscum partitus est bona opera, quae facimus per gratiam, auxiliisque illius. Sed ubi in antecessum, & manibus nostris partem hanc praeripere volumus, hominum gloriam, plausumque requirentes, amittimus omnia, neque ultra est, quod nobis sit expectandum: *Amen, dico vobis, receperunt mercedem suam, Dei filius inquit.* Quae igitur nobis adhibenda cura est, ut nobismet caveamus ab infidiis hujus inimici, qui tantam infert injuriam? Profecto si S. Paulus tellatur, arboris radicem sanctam esse, omnes ramos, fructusque radices hujus sanctitatis hujus esse participes, si radices sanctae, & rami, et contra de hac infelici, ac virulenta radice vanae gloriae non nisi corrupti fructus existere possunt, & intus non nisi licet extrinsecus pulcherrimam gerant faciem. Actiones de precepto, & necessitate, actiones de charitate, de consilio, & supererogatione, virtutes, consilia, conatus, haec omnia nullius meriti

rui sunt coram Deo. Nam nonne hoc illud est quod in Evangelio passi a Phariseis exprobat Salvator bona facientibus opera? quoniam jejunium, elemosyna, oratio ea erant opera, quibus hominum famam, laudisque captabant; sed quia rerum hanc principium erat vanitas, & desiderium intendendi, & quia tanquam scopum, finemque bonorum operum suorum gloriam hanc respiciebant, nullum meritum acquirant: *Omnia opera sua faciunt, ut videantur ab hominibus. Idem.*

Quamvis hominum intuitus, & gloria, quae bonas actiones nostras consequitur, non desat principium eorum, cum illa non est ejusdem principium; neque ideo a bonis operibus cessandum sit; tutius semper est illa contemere, quantum per nos fieri poterit. Millies enim majorem habebunt in Dei oculis fulgorem, & tunc dici poterit cum Salvatore: *Ego gloriam meam non quero; est qui quaerit, & judicat.* Non ita, o Deus; non quero inanem hanc existimationem, sed unice sancti tui Nominis gloriam; & si aliquod bonum facio coram hominibus, secundum Filii tui praecipium facio, ut illi te glorificent omnemque tibi acceptum referat honorem. Equidem scio te esse zelorem honoris tui, & cum erit occasio illum usurpandi, dicam, quod alia in occasione dicit S. Patricius Joseph: *Deus qui Supremus est Dominus meus, omnia bona sua in manibus meis collocavit, eorumque fructum omnem mihi reliquit; hoc unum sibi tantum unicum bonum suum reservavit, & postquam esse adeo infidelis, & ingratus, ut hoc illi praecipium? Quomodo ego possum hoc malum facere, & peccare in Dominum meum?* Ceterum nihil amittimus hac uti ratione, & ita Deo fidem servantes; quoniam illi gloriam nostram sacrificantes, si quam legitime nobis afferere possimus, tantum abest, ut aliquod detrimentum sentiamus, ut ipse spondeat licet nostram latius prolaturum, & in majorem contempserimus, ac tunc, quod infinitae illius bonitati locus debetur. *Idem.*

Vanitas vitium est, quod primum omnium in mundo regnavit, Angeli superbi contra Deum rebellaverunt, & ab ipso saeculorum principio aperuerunt abyssi, Vanitas perdidit primos parentes nostros, & nos cum illis. Vitium hoc latum habet imperium; sese effundit quocumque, in bono & aequo ac in malo, in perfectionibus, & in defectibus; quod vero magis deplorabile est, quod ipsum hujus mali remedium nonnuncquam illud magis irritat. Humilitate, quae vanitati mederi debet, eam efficit perniciore, calidiorumque. Tamen Spiritus Sanctus nos docet vanitatem non esse hominibus ingentiam: *Non est creata cum hominibus superbia.* Hoc est homini nihil esse ipsa natura inest, unde intumescat, & illum sine ulla ratione superbiat. Profecto nonne sensus humilitationis, atque miserie sua illum inflat, efficitque ut aliorum capter estimationem, ut hac arte suppleat honori, quem non meretur? Sciens se minimum esse, atque contemptibilissimum, intumescit, cupit crescere, & videri major, quam sit ex natura sua. Quam vitii species est vanitas? quae secum pugnet, ut diutius vigeat, & quae re ipsa non vigeat nisi per jugem curam, ac sollicitudinem qua libenter advertatur. Superbi sumus ob eam causam, quod esse. Ita nosmetipsos fallamus oportet, oportet etiam ut fallamus alios, ut meritum nobis vindicemus, quod cum vanitate ostentare valeamus. *Pater la Peste Tomo 4.*

Non cogitaveris, neque loqueremini de vobis, ut soletis: si sciretis quid ali de vobis cogitant, & loquuntur, & vobis iudicium ferendum est de sensu, quem alii fovet de vobis, ex eo, quem ipsi fovetis de illis. Nobis fere semper magnum est ingenii acumen, cum id invenientium est, quod nobis super exteros potest attollere. In apicum profertur imperfectiones, quas illi accuratus contemnit. Tantum abest, ut condonemus illis crassiora vitia, quae incurrunt in oculos, improba invidia nostra illis allinit crimina, quae non habent. Si nobis adest credendi occasio ipsos falli, & ignorare pravas suas qualitates, & ideo temere intumescere, nihil facilius imminuit pretium, in quo aliquoquid illos habere deberemus, quam injusta hac & caeca praeventio, quae nobis est, semper illis meritis superandi. Nobis persuasum esse debet, alios eodem pacto uti nobiscum: nos ab illis flocci fieri, si nostras norunt infirmitates, & minoris adhuc,

si ipsi eas ignoramus. Ita haec eadem vanitas, quae nos illud in nostram utilitatem, ridicula, & non ferenda nobis videtur in proximo. *Idem.*

Quemadmodum humilitatis, S. Thomas ait, hoc proprium est, ut homines contineat intra eos fines, qui illis sunt naturales; Vanitas nobis persuadet nos aliquid esse majus eo, quod re ipsa sumus, nobiscumque locum esse nobis plaudendi, quasi nobis debeatur, quod ipsi sumus. Qui in re certe sibi adhaerent veritatur: *Menita est iniquitas ipsi.* Etenim donec nos decipit, & superbus efficit ob merita nostra, offendit nobis inesse pudic; quandoquidem nos inflat proculdubio, ut nobis parvitem nostram abscondat. Anima vere magna semper modesta est: quia super communes sentus magna dumtaxat habet in pretio, & quia agnoscit egestatem suam, suamque a Creatore dependentiam. Anima tilius, & prava superbit, quasi admittans, quia bonas aliquas in se qualitates cognoscit; egreditur quodam in sensu extra se, ut seipsum cum oblatione intueatur, & ut aliorum oculos convertat in se, facile obliviscitur se coram Deo esse, omnino subtrahens se supremo ejusdem imperio. *P. la Peste.*

Ambigere possumus, quo minus a Deo omnia receperimus? Quidquid nostrum est, quidquid in nobis est, quidquid est extra nos; vitam, spiritum, formam, bonam valetudinem, honorem, & opes, nonne haec omnia ille contulit nobis? Nonne respuit illa nobis cum vult? Vanitas tamen ex animo nostro obliterat haec omnia beneficia, efficitque ut obliviscamur Creatoris nostri per reteritum ingrati animi vitium. Vos qui seduli estis exadtores officii adeo humilis, atque constantis pro levi beneficio, pro gratia, quam vestrum arbitrium, vel utilitas, vel etiam gloria vobis extorrit, & quam cadere permittitis in hominem, qui per infirmitates suas similis est vobis, quem dolorem grae vobis non fertis, si levi huius beneficio gratia vobis non rependatur. Quam frigide illam excipitis vos invitentem? quam repulsum, quam imperiosa, & contumeliosa verba non expectat a vobis ille, si adhuc vestro indiget auxilio in re quapiam? Vos autem nihilominus post sexcenta bona, quae ab infinita Dei misericordia percepistis, nullum in discrimine habetis, quod ne minimum quidem gratiam tot bonis, quibus divina bonitas vos cumulavit, retulistis. *Idem, & Recens quidam.*

Adolescentula hac a Deo praclaro ingenio, oris specie, bonis ornatu; in coetibus desideratur, celebratur, illius corporis habitus moreseque laudantur; Nitor ornatus sui, mundique mulieribus oculos perfringit, irritat desiderium. Ecce jam illi ipsius ebria non meminit amplius Dei, qui illi sua impertitit dona, & qui illam secundum eorum abutulum iudicaturus est. Nobilis hac mulier fert mortalium omnium plausus; genus suum, honor, doctes animi, corporisque infinitam illi mancipiorum copiam captivant; & parum abest, audeo dicere quominus thus illi adoleatur, ex quo se ipsam tantum considerat. Speculum ejus est totum studium ipsius, & omni cura illius est nequissimum vacare officium, ut corporis sui idolum exornet. Non meminit benefactoris sui, qui illum eduxit e turba, & quae illum mundi totius ludibrio obijcere poterat. Mundanus ille vir jam nautilus munus aliquid in toga, vel sago, qui jam sibi videtur non indigere domini, ita inflatus est, ut nullus, immo ne ipsius quidem Dei opem sibi opus esse putet, citra cuius bonitatem adhaec jaceret in pulvere. Ecclesiasticus hic in Arca inventi, unde alar ambitionem suam scientia, & dignitas timorem, & reverentiam illi conciliat; quis credere potest, cum jamjam se devoverit Domino, characterem suum efficeret, ut obliviscatur Dei, qui illum ad tantum honorem evehit, & non Deo amplius Benefactori suo thus velit offerre; sed hoc ipse sibi velit recipere? *Pater la Peste Tomo 4.*

Tantum abest quod mundanus homo intumescere valeat ob ingenium, talenta, dignitates suas, ut hoc ipsum efficere debeat, ut contemnitur: *Abominatio Domini est omnium arrogantium.* Deus profecto contra miserum obliventem quid ipsi debeat, ita irritatur, ut ferre nequeat personam, vel rem aliquam, earum, quae sunt vanitatis ejusdem argumentum. Has divitias, hanc superbelicem, magnifica haec aedificia, hoc ingenium, hanc formam, quae tam in nobis ipsis estimamus, quam in aliis invidemus, quae ardentem concupiscimus, & propter quae inflamur; hac ipsa de causa quia inde gloriam percipimus, Deus excoratur, & horret. *Cum*

ad Cor. 2. 4.

Matth. 6. Elevare debemus cor ad Deum ut vacitem civitatem

17. 14. 14.

In bonis operibus nobis faciendum est, ut quidquam faciamus, ut quidquam faciamus, ut quidquam faciamus

17. 14. 14.

17. 14. 14.

Confiderandum est semper gloriam Dei omnia esse

17. 14. 14.

Cur a nobis adhibeatur ut tanquam gloriam iugiamus.

Injustitiae sensus quem de aliis ferimus, dicitur nos debere, quid aliis sentiamus de nobis

Inanis gloria nobis superbit, sentit, imbecit, licet abest, licet abest, licet abest

Vanitas facile delect in nobis memoria quod vana, vana, vana

Videntur illi, qui in malis operibus affecti fuerit, facilius obliviscentur Dei

bona, quae a Deo accipiuntur, possunt efflicere debent ut crederentur, quam ut tuncquam

17. 14. 14.

BIBLIOTECA CENTRAL

eternum vobis intercludit: fatemini vos ideo humilitatem simulare, quia superbia vestra nunquam tuius ac utilius operetur, ut ascendat, quam cum sub humilitatis specie laborat. Sermo primus Accademice anni 1679.

Quousque non procedit simulatio, & veritas periculosa huius humilitatis; videlicet secreta superbia pallio divinar huius virtutis testa ut oculos fallat, & hominum capiet encomia? Nulla sunt perfectissima absolutissimamque virtutis exercitia, que in speciem non imitatur, licet, ut vera dicam, cum effectum admodum terribili, atque funesto; hec illa est falsa humilitas, que toties terra divitibus consilium immisit bonorum suorum partem pauperibus distribuendi, ut hac opum suarum effusione priorum erga pauperes hominum laudem consequerentur. Hec forsalle fuit illa, que sepe seculi potentibus deduxit in tenebras carcerum, & vinculorum, ut corda eorum ambitiose humilia per hoc opus misericordie possent fieri in mundo misericordiam famam comparare. Personata hac superbia tor edificavit Tempia, tor aras posuit in honorem Dei exercitum, ut eorum extructores religiosi viderentur. Demum fecerunt eludentes saturati, fexcenti nudi vestibus induti, fexcenti agri ope recreati, tor orphani aduti, tor vidua defensa ad hoc forsalle languerent in miseris suis, nisi superbia in ambulatorum corde fecisset, quod humilitas, & amor Dei in humilium corde operantur. Sed quam funesta evadit hac bona per corruptionem causa illa producentis! Si in humilibus sunt fons eterna felicitatis; in superborum caput detrahunt penas, & cruciatus nullam finem habituros. Ex eodem Sermone.

S. Paulus Apollolus nos admonet, si animati sumus spiritu Dei, si non vivimus secundum carnem, & perniciosa concupiscentie desideria, si vere Christiani sumus, nobis esse vivendum secundum spiritum Jesu Christi quo animamur, & secundum eundem spiritum nobis esse ambulandum: Si spiritu virumus, spiritu & ambulamus. Suadet ne nimis avidi gloria, alii alios laceffentes, nobisque vicissim invidentes per secretam zelotypiam, que est charitatis aude contraria. Si non esset superbia, nulla esset discordia, nulla contentio, nullum dissidium. Vanitas secreta plerumque causa est variata sententiarum. Polimus quidem speciosas nostras pertinacitas causas praxerere: omnines unanimes, & consentientes essemus; nisi causa u peroraret superbia. Invidia, zelotypia primi sunt fructus superbiæ? P. Creffes in Affectibus Exercitationibus Tomo 5.

Superbia fere omnium vitium causa est.

Superbia fere omnium vitium causa est.

Superbia, bona sui ipsius æstimatio est infansie species. Ridemus, miseremur officis alicujus se magnum Principem existimatis: num sapientior mens est, qui putat se aliquid esse majus fratribus suis. Nos ex nobis nihil habemus, nisi nihilum, & proprie loquendo de re alia gloriari non possumus. Fatua vanitas quin nos super alios attollat, semper nos immediate supra nihilum statuat. Aliorum vitia tanta persequacia detegimus, ut improbam habeamus voluntatem nos ab illis immunes credendi, & per hanc opinionem bonam asserere virtutis vindicandi obis jus superioritatis prax aliam. Errorem abicimus: vani conceptus nostri nunquam erant tituli nobilitatis. Non in aliorum virtutibus; neque in vitis eorum merita nostra possumus constituere: Gloria nostra hac est testimonium conscientie nostre, que innotuit vitæ nostræ prout nosmet gestimus in mundo cum simpliciter, & sincero corde coram Deo, non secundum carnis predeumiam, sed secundum Dei gratiam, præsertim vero in his, que spectant ad nos. Secundum nostram, non autem secundum opera aliena iudicabimur. Idem Ibidem.

Superbia est immodica sui ipsius, suorum meritorum, sineque præstantis æstimatio; ardens atque inordinatum desiderium, ut de nobis alii omnes opinari sentiant. Superbia plerumque vitium est angustii spiritus, & ingenii. Meritum reale, magisque ingenium minus est aptum ad intumescendum. Spiritus bonus raro ea sequitur, que fallacem habent nitorem; quot umbra sint pulchris coloribus intermixta. Propria vitia magis quam virtutes illum movent. Spiritus modicus nunquam extra spheram suam egrediens se dumtaxat ipso plenus est; & nihil non commune reperiens in his, que ab aliis fiunt, nihil, nisi quod ipse facit ad-

miratur. Verum si superbia effectus est modici ingenii, argumentum etiam est meriti illius, qui superbit. Anima magna æquissimam concipit imaginem perfectionis, & ignorare non potest quidquid criminolofum in his est, que populus admiratur. Anima plebeja non illicetur nisi his, que habet bona, quin cogitat ab urfo Deo bonum omne proficisci. Va, Spiritus Sanctus ait, ve qui sapientes istis in ista oculis vestris. Idem Ibidem.

Quemadmodum humilitas semper est amabilis; ita nihil odiosius superbia est. Tamen quantumvis odiosa, irrationabilis, & perniciosa fit ista cupiditas, nulla hac vulgatur, & communior est. Non regnat solum in folio, dominatur sepe etiam impudens in abschissimis conditionibus. Uque in folitudine penetrat, usque in sancta obrepit. Hygritis non est solum opus illius. Quor cause minus detegant optimas qualitates actiones corrumpunt! Quousque subinde ad propriam virtutem advenitur animus! Quousque clam fieri complacent homines in meritis suis! Ita subdola hæc affectio sensim cum ipsa etiam devotione sedus nitre contendit, Superbia maxime versuta, & callida novit subdole in scruta, ac centones, ut ita dicam, humilitatis elabi. Simulat eos, habitumque virtutis hujus; abutitur etiam, & outitur privilegii eisdem. Nihil tor personas induere potest, quam illa cupiditas. Paucæ virtutes sunt, que de illa non debeant diffidere. De hac tamen quotusque diffidit? Nullus superbus est, qui se talem putet; nulla tanta pietas, nulla falsa devotio; que non sit hoc illa vitio. Virtus sola per se non tapit illi eius dumtaxat corticem habenti. Superbia instar salis est; efficit enim ut in ea guttus aliqui percipiatur. Devoti sumus libenter, donec hæc nobis in laudem cedit devotio. P. Creffes in Exercitationibus Affectibus Tomo 5.

Quamvis dicamus, a nobis nil queri aliud quam Dei gloriam, nunquam tamen oc lobus a nostra defectimus. Charitatis opera ex quibus nobis credit honor licet difficulta nobis, tamen semper videtur nobis commodiora, atque palato nostro legiora, ubi pessiora hoc late conduntur. Nil in virtutis praxi arduum, & operofum videtur, donec est cum laude coniundum. Illius tantum pondus, atque asperitas sentitur, quod obicuum est, & in tenebris latet. Indumentorum luxum reliquimus; sed nunquid in modestia nostro quæritimus obicuum, & humilitationem? Cur tantum adfectionis, & singularitatis in eadem pietate? Cor humile nunquam amat singularitatem. Nihil ostentationis causa facere volumus, sed non tædet, hoc nequaquam latere. Stat quidem nolle permanere in consilio celandi modicum illud boni, quod facimus, sed nontantibus illud non agre parcimus. Mirum! Superbia nos sequitur in eadem etiam victoria, quam de monstro hoc reportamus; omnia illi sunt alimentum, ac pabulo, ipsa etiam humilitas. Quodnam vitium periculosius, magisque metuendum! Superbia corrumpit omnia. Haberes licet magnificam charitatem; & omnia bona tua in elemofynas distribueres; corpus, ac valetudinem tuam miris macerationibus attereres; si bonis operibus, adibusque poenitentia se te immisceret superbia, jam illi corrupti dumtaxat fuerit fructus. Pharisæi large elemofynas erogabant, & vitæ nimia severitate utebantur; sed illorum character erat superbia; & ostentatio; & hæc iustissima erat causa, que Deum contra illos irritabat. Idem Ibidem.

Superbia tumescere, alios desplicere, quia magnifice habitas, quia pretiosis vestibus ornatus es, quia frequenter habes famulorum sequelam, quia atavus tuus egregius in republicam meritis claruit; vel quia in præfatis annalibus occurrit nomen, quod geris, vel stemma, quod iactas; fuitne unquam opinio proprie excellentie minus probata? Errorem abicimus: meritum est personale. Virtus ornatus, vestis auro picta, gena antiquum nonne simul inveniri possunt cum modico ingenio, & merito longe minori? Simulacra nobilia, & lignea inaurantur. Statua ex ligno in sublimioribus locamentis constituta, ubique semper lignum est. Personale vero meritum, quantumvis reale sit, non confert jus aliquem contemndi. Meritum licet summum, nitorem amittit furum, ubi illud sublequitur superbia. Vitium hoc cane perus, & angue horreamus. Non solum æminem non despicimus cuiuscumque conditionis sit; sed modesti sem-

per semper finis erga omnes, ipsos etiam domesticos. Nunquam nisi suaviter alloquamur illos. Quo magis crescimus, eo magis urbanis, & affabiles cum omnibus esse debemus. Meritum iniquæ nunquam superbum fuit. Idem Ibidem.

Quamvis odiosa sit superbia, tamen ad eam callida, & versuta est, ut te coarctet sub pallio humilitatis.

Quamvis facticia sit opera nostra bona, non potest nos, nisi in omnibus cognoscatur.

App. 74.

Quam vituperabilis sit nostra superbia, cum præ-

semper finis erga omnes, ipsos etiam domesticos. Nunquam nisi suaviter alloquamur illos. Quo magis crescimus, eo magis urbanis, & affabiles cum omnibus esse debemus. Meritum iniquæ nunquam superbum fuit. Idem Ibidem.

Quamvis odiosa sit superbia, tamen ad eam callida, & versuta est, ut te coarctet sub pallio humilitatis.

Quamvis facticia sit opera nostra bona, non potest nos, nisi in omnibus cognoscatur.

Quam vituperabilis sit nostra superbia, cum præ-

Humilis corde deus...

feriam in Filio Dei habemus absolutissimam humilitatis exemplum.

Necesse est ut ipsi bene nosmetipsos cognoscamus.

Humilis corde deus...

Superbia esse videtur...

vobis? fatigatis, ut placeatis Deo, eique per omnia...

Nobis pietatis opera facienda sunt tantummodo propter Deum.

Senece.

Ejusdem argumenti.

Matth. 5.

Matth. 23.

Matth. 6.

Vanitas.

Humanum lumen.

quia hac illud a Sole mutuatur, nunquam in eodem statu esse.

Superbi semper iniqui sunt in sententia suis; invidiosus est erga superiores, arrogans cum paribus.

Superbi ob levissimas causas irascuntur.

Superbia & Patrum.

4. Ver. 4.

quo nihilominus omnia sine ulla exceptione tenemus, & illos in nos convertere, tamquam in bonorum omnium auctores.

nova facit incrementa, non aliud habere scopum, quam Deo gloriam, si fieri posset auferre, nobis attribuentem ea, quae unice ab illius bonitate procedant.

GRATIA ACTUALIS, EJUS VIS, ET SUA VITAS.

Gratiarum repulsa, & contemptus, Substractio, & Substitutio Gratiarum Dei.

MONITUM.

Nullum Samaritanæ mulieris Evangelio accomodatius esse reor argumentum, quam de Gratia verba facere, quod Concionatorum plerique conseruerunt.

1. Nos hoc in loco nequaquam verba facere de omnibus gratiis Dei, quae sub gratiae nomine comprehenduntur, sed quae continentur etiam omnia dona, favores, & bona seu naturalia, seu supernaturalia, quae a divina bonitate recipiuntur.

PARAGRAPHUS PRIMUS.

Varia Sermionum hujus Argumenti lineamenta.

Gratia considerari potest, & in Deo illam tribuente, & in homine eam recipiente. In Deo quidem si spectetur, nunquam satis admirari possumus sapientiam, & bonitatem Patris misericordiarum in prudentissimo, quo utitur, consilio, effectibus, ut ab hominibus ea recipiatur gratia, quam illis offert, quamvis ipsi non mereantur illam.

in ipsa gratiae indulgentia sese studiis nostris, temperamento, naturae, immo etiam affectibus nostris accommodantis, eorum objecta immutanda, quin illos funditus eradicare conatur, quemadmodum in Sancta Maria Magdalena, Sancto Paulo, Sanctoque Augustino palam innotuit.

Quod ad priorem pertinet partem; Hoc sapientiae, divinaeque bonitatis consilium elucet in multitudine gratiarum, quas nobis conferit sincere salutem nostram desiderans; quoniam illa totidem motus sunt, quibus nos studet ad beatum finem nostrum impellere, ad quem nos destinavit, & quae proinde aeternam ex nobis gratitudinem poscunt. Et enim abique eo quod de exterioribus gratiis, puta de bona educatione, bonis exemplis, ad hoc vel illud munus, vel ad hunc, vel illum vitae istius vocatione, qua utitur, ut sua in nobis ab aeterno concepta consilia exequatur; quot luminibus quot diebus mentem nostram illustrat, quot sanctis motibus, ardoribusque nostram excitat voluntatem? Quot hujusmodi gratiis cumulati sumus? quot etiam nunc quotidie cumularum? iple nos sollicitat, & secessus in occasionebus urget, ubi minus id cogitamus, & neminem ita deserit, quantumvis nocens ille sit, ut illi semper sufficientia non tribuat adminicula, quorum ope de seclerum omnium sentina, in quam praecipit prolapsus est, consurgere valeat.

Pars altera. Postquam mirabilem admirati sumus artem, qua Dei misericordia suas gratias impertit, & eas rationes, quibus utitur, ut hominum corda deliniant, & flectat, deploranda superius nefarie hominum artes, quibus gratiae studia conatur eludere, neque enim magis industrii unquam esse possunt, quam cum sibi nocent. 1. Harum autem artium principem videri debet locum illa, qua mortales oculos obstruunt omnibus gratiis, illis palam resistentes, vel ut Job loquitur, etiam rebelles: Ipsi fuerunt rebelles luminibus, quemadmodum gratia licet fortis, ac potens, violenter non agit, sed integrum hominem relinquit, eidem assentiri, vel illum rejicere; ita non desunt peccatores, qui ut impone sua seclera parent, & inter flagitia sua tranquillam, pacatamque vitam traducunt, rejiciunt Caeli gratias, atque in nimia hominum copia cecutiunt, necnon interiorum motuum, quibus pertinaciter oblectantur, multitudinem obdurant. 2. Altera vero illorum ars, qui noudum omnem pietatis sensum abiecerunt, ea est, quia detrahant omnia auferre impedimenta, quibus ne Deo inserviant, prohibentur; & ne luminibus, illecebrisque gratiae fidei victos dedere teneant, secessus vacant negotiis, ne sibi vacet, illis mentem adhibere, jucunda quaerunt hominum confortia, & ea solatia, quae quascumque sanctas cogitationes avertunt. 3. Tertia denique ars eorum est, qui cum nequeant divinae gratiae lumina effugere, neque omnino illius vim evitare, differre saltem

766 24

BIBLIOTECA CENTRAL